

Απάντηση σε πολλαπλές καταγγελίες για εικαζόμενη παραβίαση από την Ιταλία των ενωσιακών κανόνων για την απαγόρευση των διακρίσεων και την προστασία των εκπαιδευτικών που εργάζονται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου — Επιστολή περάτωσης της υπόθεσης

Αριθμός αναφοράς: CHAP (2021)03439

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει λάβει μεγάλο αριθμό καταγγελιών σχετικά με τη μη αναγνώριση της προϋπηρεσίας των εκπαιδευτικών σε «scuole paritarie» (αναγνωρισμένα από το κράτος ιδιωτικά σχολεία) για τον σκοπό του καθορισμού του βαθμού τους στη μισθολογική κλίμακα, όταν προσλαμβάνονται στον δημόσιο τομέα ως εκπαιδευτικοί αορίστου χρόνου. Με άλλα λόγια, δεν λαμβάνεται υπόψη ως προϋπηρεσία ο χρόνος εργασίας τους στο αναγνωρισμένο από το κράτος ιδιωτικό σχολείο.

Οι καταγγέλλοντες αναφέρουν ότι το ιταλικό εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα αποτελείται από δημόσια σχολεία και από αναγνωρισμένα από το κράτος ιδιωτικά σχολεία. Κατηγορία των εν λόγω αναγνωρισμένων από το κράτος ιδιωτικών σχολείων είναι τα «scuole paritarie», τα οποία είναι σχολεία με δίδακτρα που ακολουθούν το δημόσιο σχολικό πρόγραμμα. Η αναγνώριση χορηγείται σε ιδιωτικά σχολεία που υποβάλλουν σχετική αίτηση, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες καθορίζονται από το κράτος, όσον αφορά, για παράδειγμα, τα προσόντα των εκπαιδευτικών. Στις περιπτώσεις αυτές, εργοδότης των εκπαιδευτικών δεν είναι το κράτος, αλλά το ιδιωτικό σχολείο.

Παρά το γεγονός ότι η προϋπηρεσία των διδασκόντων σε ορισμένες κατηγορίες αναγνωρισμένων από το κράτος ιδιωτικών σχολείων, όπως στα «scuole paritarie» και στα «scuole parificate», αναγνωρίζεται για τον σκοπό της σύναψης συμβάσεων διδασκαλίας ορισμένου χρόνου και του καθορισμού του βαθμού τους στη μισθολογική κλίμακα κατά τη μετέπειτα εργασία τους σε δημόσια σχολεία, εντούτοις, όπως επισημαίνουν οι καταγγέλλοντες, σύμφωνα με το άρθρο 485 του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 297 της 16ης Απριλίου 1994, το ιταλικό Υπουργείο Παιδείας δεν αναγνωρίζει την προϋπηρεσία αυτή για τον καθορισμό του βαθμού στη μισθολογική κλίμακα για το νεοπροσλαμβανόμενο διδακτικό προσωπικό που προέρχεται από τα «scuole paritarie».

Η Επιτροπή έχει καταχωρίσει τις εν λόγω καταγγελίες στο κεντρικό μητρώο καταγγελιών με αριθμό αναφοράς CHAP(2021)03439.

Η Επιτροπή, δεδομένου του σημαντικού αριθμού καταγγελιών που έχει λάβει για το θέμα αυτό και με στόχο την ταχεία ανταπόκριση και την ενημέρωση των εμπλεκομένων, καθώς και λόγω του ευρύτερου ενδεχομένου δημόσιου ενδιαφέροντος για το ζήτημα που εγείρουν οι καταγγέλλοντες, έχει δημοσιεύσει βεβαίωση παραλαβής και επιστολή πριν από την περάτωση της υπόθεσης στην [ειδική σελίδα του ιστοτόπου Europa](#).

Σε απάντηση στην επιστολή πριν από την περάτωση της υπόθεσης, ορισμένοι καταγγέλλοντες υπέβαλαν, στις 16 Νοεμβρίου 2021, μια μαγνητοσκόπηση.

Περαιτέρω, ορισμένοι καταγγέλλοντες υπέβαλαν επίσης, στις 17 Νοεμβρίου 2021, επιστολή στην οποία επαναλαμβάνουν τους λόγους για τους οποίους θεωρούν ότι η Ιταλία έχει προσβάλει τα δικαιώματα των εκπαιδευτικών.

Τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν με την εν λόγω μαγνητοσκόπηση της 16ης Νοεμβρίου 2021 και την επιστολή της 17ης Νοεμβρίου 2021 είναι παρόμοια με εκείνα των αρχικών καταγγελιών, και συγκεκριμένα:

1. Ότι η μη αναγνώριση της προϋπηρεσίας των εκπαιδευτικών σε «scuole paritarie» (αναγνωρισμένα από το κράτος ιδιωτικά σχολεία) για τον σκοπό του καθορισμού του βαθμού τους στη μισθολογική κλίμακα, όταν προσλαμβάνονται στον δημόσιο τομέα με σύμβαση αορίστου χρόνου για να εργαστούν σε δημόσιο σχολείο, παραβιάζει τη ρήτρα 4 της συμφωνίας-πλαίσου που προσαρτάται στην οδηγία για την εργασία ορισμένου χρόνου (οδηγία 1999/70/EK).

2. Ότι η μη αναγνώριση της προϋπηρεσίας των εκπαιδευτικών σε «scuole paritarie» (αναγνωρισμένα από το κράτος ιδιωτικά σχολεία) για τον σκοπό του καθορισμού του βαθμού τους στη μισθολογική κλίμακα, όταν προσλαμβάνονται στον δημόσιο τομέα με σύμβαση αορίστου χρόνου για να εργαστούν σε δημόσιο σχολείο, παραβιάζει τις διατάξεις της οδηγίας 2000/78/EK.

3. Ότι η μη αναγνώριση της προϋπηρεσίας των εκπαιδευτικών σε «scuole paritarie» (αναγνωρισμένα από το κράτος ιδιωτικά σχολεία) για τον σκοπό του καθορισμού του βαθμού τους στη μισθολογική κλίμακα, όταν προσλαμβάνονται στον δημόσιο τομέα με σύμβαση αορίστου χρόνου για να εργαστούν σε δημόσιο σχολείο, παραβιάζει τις διατάξεις της οδηγίας 2006/54/EK.

4. Ότι η μη αναγνώριση της προϋπηρεσίας των εκπαιδευτικών σε «scuole paritarie» (αναγνωρισμένα από το κράτος ιδιωτικά σχολεία) για τον σκοπό του καθορισμού του βαθμού τους στη μισθολογική κλίμακα, όταν προσλαμβάνονται στον δημόσιο τομέα με σύμβαση αορίστου χρόνου για να εργαστούν σε δημόσιο σχολείο, δεν συνάδει με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-677/16, Montero Mateos.

Νομική ανάλυση των τεσσάρων επιχειρημάτων που προέβησαν οι καταγγέλλοντες

1. Όσον αφορά την τήρηση της ρήτρας 4 της συμφωνίας-πλαίσου για την εργασία ορισμένου χρόνου (οδηγία 1999/70/EK)

Οι δύο κύριοι στόχοι της συμφωνίας-πλαίσου για την εργασία ορισμένου χρόνου¹ είναι να διασφαλιστεί ότι οι εργαζόμενοι που απασχολούνται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου δεν υφίστανται αδικαιολόγητες διακρίσεις και ότι αποτρέπονται οι διαδοχικές συμβάσεις ορισμένου χρόνου μεταξύ του ίδιου εργοδότη και εργαζομένου για την ίδια εργασία και, σε περίπτωση κατάχρησης, επιβάλλονται κυρώσεις.

Η ρήτρα 4 της συμφωνίας-πλαίσου απαγορεύει στους εργοδότες να αντιμετωπίζουν τους εργαζομένους ορισμένου χρόνου λιγότερο ευνοϊκά από τους εργαζομένους αορίστου χρόνου όσον αφορά τις συνθήκες απασχόλησής τους, εκτός εάν η διαφοροποιημένη μεταχείριση μπορεί να δικαιολογηθεί από αντικειμενικούς λόγους. Ωστόσο, η ρήτρα αυτή δεν εφαρμόζεται στις διακρίσεις όσον αφορά τις συνθήκες απασχόλησης των διαφόρων κατηγοριών εργαζομένων ορισμένου χρόνου.

Στο μαγνητοσκοπημένο μήνυμά τους, οι καταγγέλλοντες υποστηρίζουν ότι έχει παραβιαστεί η αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων, διότι τα έτη προϋπηρεσίας με συμβάσεις ορισμένου χρόνου αναγνωρίζονται, για τους σκοπούς του καθορισμού του βαθμού στη μισθολογική κλίμακα και για τους σκοπούς της κινητικότητας, για τους

---

¹ Συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη στις 18 Μαρτίου 1999 και προσαρτάται στην οδηγία 1999/70/EK του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη από τη CES, την UNICE και το CEEP (EE L 175 της 10.7.1999, σ. 43).

εκπαιδευτικούς σε δημόσια σχολεία, όχι όμως για τους εκπαιδευτικούς σε αναγνωρισμένα από το κράτος ιδιωτικά σχολεία οι οποίοι στη συνέχεια προσλαμβάνονται στον δημόσιο τομέα με σύμβαση αορίστου χρόνου.

Επί της ουσίας, οι καταγγέλλοντες υποστηρίζουν ότι η μη αναγνώριση της προϋπηρεσίας των εκπαιδευτικών σε «scuole paritarie» (αναγνωρισμένα από το κράτος ιδιωτικά σχολεία) για τον σκοπό του καθορισμού του βαθμού τους στη μισθολογική κλίμακα, όταν προσλαμβάνονται στον δημόσιο τομέα με σύμβαση αορίστου χρόνου για να εργαστούν σε δημόσιο σχολείο, παραβιάζει τη ρήτρα 4 της σύμβασης-πλαisiού.

Παραπέμπουν, ιδίως, στις κατευθυντήριες γραμμές της οικείας συλλογικής σύμβασης, οι οποίες αποκλείουν τον συνυπολογισμό προγενέστερων υπηρεσιών που παρασχέθηκαν σε «scuole paritarie», βάσει του άρθρου 485 του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 297/94, το οποίο αναφέρεται σε ισοδυναμία μεταξύ των δημόσιων σχολείων, των «scuole paritarie» και των «scuole parificate» (αλλά όχι και των «scuole paritarie»). Τα «scuole paritarie» δεν υπήρχαν το 1994. Τα «scuole paritarie» θεσπίστηκαν με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 250/2005 ως ένα ενιαίο είδος (αναγνωρισμένων από το κράτος) μη δημόσιων σχολείων το οποίο θα περιλάμβανε τις προγενέστερες κατηγορίες (αναγνωρισμένων από το κράτος) μη δημόσιων σχολείων (scuole autorizzate, scuole paritarie, scuole parificate και scuole legalmente riconosciute).

Εν προκειμένω, η σύγκριση που γίνεται είναι μεταξύ των εκπαιδευτικών που είναι εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου σε δημόσιο σχολείο και των εκπαιδευτικών που είναι εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου σε αναγνωρισμένα από το κράτος ιδιωτικά σχολεία, ή και μεταξύ των εκπαιδευτικών που είναι εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου σε «scuola paritaria» και των εκπαιδευτικών που είναι εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου σε «scuola paritata» ή «scuola parificata».

Η διαφοροποιημένη μεταχείριση μεταξύ εκπαιδευτικού ορισμένου χρόνου και άλλου εκπαιδευτικού ορισμένου χρόνου, ανάλογα με το αν ο εργοδότης είναι δημόσιο σχολείο ή ιδιωτικό σχολείο αναγνωρισμένο από το κράτος, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία ορισμένου χρόνου.

Επιπλέον, για τους σκοπούς της εφαρμογής της ρήτρας 4 της συμφωνίας-πλαisiού, η διαφοροποιημένη μεταχείριση πρέπει να οφείλεται αποκλειστικά στο καθεστώς του εργαζομένου ως εργαζομένου ορισμένου χρόνου. Η προϋπόθεση αυτή δεν πληρούται στην περίπτωση που περιγράφουν οι καταγγέλλοντες, δεδομένου ότι η προϋπηρεσία σε «scuole paritarie» δεν λαμβάνεται υπόψη ούτε για τους εκπαιδευτικούς ορισμένου χρόνου ούτε για τους εκπαιδευτικούς αορίστου χρόνου σε «scuole paritarie», όταν προσλαμβάνονται ως εκπαιδευτικοί αορίστου χρόνου σε δημόσιο σχολείο.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η κατάσταση των καταγγελλόντων δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας-πλαisiού για την εργασία ορισμένου χρόνου, που προσαρτάται στην οδηγία 1999/70/EK.

2. Όσον αφορά την τήρηση των διατάξεων της οδηγίας 2000/78/EK

Οι καταγγέλλοντες ισχυρίζονται ότι συντρέχει περίπτωση διαφοροποιημένης μεταχείρισης μεταξύ των εκπαιδευτικών που εργάζονται υπό επισφαλές καθεστώς στα «scuole paritarie» και των εκπαιδευτικών που εργάζονται υπό επισφαλές καθεστώς στα δημόσια σχολεία, μολονότι όλοι ανήκουν στο εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα και έχουν τις ίδιες νόμιμες και συμβατικές υποχρεώσεις. Υποστηρίζουν ότι το γεγονός αυτό αντιβαίνει στις διατάξεις της οδηγίας 2000/78/EK.

Ωστόσο, η οδηγία 2000/78/EK απαγορεύει τις διακρίσεις που οφείλονται σε ορισμένους εξαντλητικά απαριθμούμενους λόγους, και συγκεκριμένα τις διακρίσεις λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, ηλικίας, ειδικών αναγκών ή γενετήσιου προσανατολισμού. Βάσει των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από τους καταγγέλλοντες, στην προκειμένη υπόθεση δεν φαίνεται να πραγματοποιούνται διακρίσεις για κάποιον από τους λόγους αυτούς.

3. Όσον αφορά την τήρηση των διατάξεων της οδηγίας 2006/54/EK

Οι καταγγέλλοντες ισχυρίζονται ότι υπάρχει παραβίαση της αρχής της ισότητας αμοιβής για όμοια εργασία, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 141 της Συνθήκης του Άμστερνταμ και στην οδηγία 2006/54/EK. Εκπαιδευτικός αορίστου χρόνου σε δημόσιο σχολείο του οποίου έχει αναγνωριστεί ο χρόνος προϋπηρεσίας μετά την πρόσληψή του ως εκπαιδευτικού αορίστου χρόνου και ο χρόνος προϋπηρεσίας ως εκπαιδευτικού ορισμένου χρόνου σε δημόσια σχολεία θα τοποθετηθεί σε βαθμό στη μισθολογική κλίμακα ο οποίος θα αντιστοιχεί στα έτη προϋπηρεσίας του, ενώ εκπαιδευτικός αορίστου χρόνου σε δημόσιο σχολείο ο οποίος έχει εργαστεί ως εκπαιδευτικός ορισμένου χρόνου σε «scuola paritaria» θα τοποθετηθεί σε χαμηλότερο βαθμό στη μισθολογική κλίμακα, δεδομένου ότι η προϋπηρεσία του δεν θα ληφθεί υπόψη, ακόμη και αν διαθέτει περισσότερα έτη προϋπηρεσίας.

Οι καταγγέλλοντες υποστηρίζουν ότι το γεγονός αυτό αντιβαίνει στην αρχή της ισότητας αμοιβής για όμοια εργασία, όπως κατοχυρώνεται στην οδηγία 2006/54/EK.

Ωστόσο, η οδηγία 2006/54 και το άρθρο 157 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης² απαγορεύουν μόνο τις διακρίσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών. Δεν απαγορεύουν τις διακρίσεις βάσει των λόγων που προβάλλονται με τις καταγγελίες. Επιπλέον, οι καταγγέλλοντες δεν ισχυρίζονται ότι υφίσταται έμμεση διάκριση μεταξύ ανδρών και γυναικών στην κατάσταση για την οποία παραπονούνται (για παράδειγμα, διότι η πολύ μεγάλη πλειονότητα των εκπαιδευτικών που προέρχονται από «scuola paritaria» είναι συγκεκριμένου φύλου).

4. Όσον αφορά τη θέση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-677/16, Montero Mateos

Στην υπόθεση C-677/16, Montero Mateos, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκρινε ότι:

«Η ρήτρα 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαίσιου για την εργασία ορισμένου χρόνου, που συνήφθη στις 18 Μαρτίου 1999 και περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 1999/70/EK του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη από τη CES, την UNICE και το CEEP, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία που δεν προβλέπει την καταβολή αποζημιώσεως στους εργαζομένους οι οποίοι απασχολούνται με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου συναφθείσες με σκοπό την προσωρινή πλήρωση θέσεως εργασίας ενόσω διαρκεί η διαδικασία προσλήψεως ή προαγωγής για την οριστική πλήρωση της εν λόγω θέσεως, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη σύμβαση

² Το οποίο αντικατέστησε το προγενέστερο άρθρο 141 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

interinidad, κατά τη λήξη της χρονικής περιόδου για την οποία συνήφθησαν οι συμβάσεις αυτές, ενώ στους εργαζομένους αορίστου χρόνου χορηγείται αποζημίωση λόγω καταγγελίας της σύμβασεως εργασίας τους για αντικειμενική αιτία.»

Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης αφορούν εθνική νομοθεσία στην Ισπανία η οποία δεν προβλέπει την καταβολή αποζημίωσης στους εργαζομένους που απασχολούνται με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου συναφθείσα για την προσωρινή πλήρωση θέσης εργασίας ενόσω διαρκεί η διαδικασία πρόσληψης ή προαγωγής για την οριστική πλήρωση της εν λόγω θέσης, κατά τη λήξη της χρονικής περιόδου για την οποία συνήφθη η σύμβαση αυτή, ενώ στους εργαζομένους αορίστου χρόνου χορηγείται αποζημίωση λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας τους για αντικειμενική αιτία.

Η εν λόγω υπόθεση, η οποία αφορά την καταβολή αποζημίωσης, δεν σχετίζεται με τις αιτιάσεις των καταγγελλόντων, οι οποίες αφορούν την προϋπηρεσία που δεν λαμβάνεται υπόψη.

Συμπέρασμα

Οι προβληθείσες αιτιάσεις δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ.

Αν οι καταγγέλλοντες θεωρούν ότι η επίμαχη πρακτική παραβιάζει το ιταλικό δίκαιο, μπορούν να προσφύγουν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

Οι καταγγέλλοντες έχουν αναφέρει ότι η υπόθεση έχει ήδη κριθεί από το Συνταγματικό Δικαστήριο, το οποίο, σύμφωνα με τους καταγγέλλοντες, αποφάνθηκε, με απόφασή του της 30ής Ιουλίου 2021, ότι «δεν είναι παράνομο να μη λαμβάνεται υπόψη για τον σκοπό της αποκατάστασης της σταδιοδρομίας στα δημόσια σχολεία η προϋπηρεσία, πριν από την πρόσληψη στο Δημόσιο, σε αναγνωρισμένα από το κράτος ιδιωτικά σχολεία». Στο πλαίσιο αυτό, οι εθνικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών δικαστών, διατηρούν την αποκλειστική αρμοδιότητα να κρίνουν αν η τρέχουσα κατάσταση εισάγει διακρίσεις και να παράσχουν την τυχόν αναγκαία έννομη προστασία.

Βάσει των προαναφερόμενων, η Επιτροπή έθεσε τις εν λόγω καταγγελίες στο αρχείο.